

ชีวิตกับกระบวนการจักรกลนิยม

สรวิชญ์ วงษ์สอาด

ภาควิชาสังคมศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

wongsaardsorawit@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิเคราะห์ “ชีวิตกับกระบวนการจักรกลนิยม” พบว่า มนุษย์มีวิวัฒนาการมาจากสัตว์ ซึ่งประกอบด้วยสสารและพลังงาน เป็นไปตามเงื่อนไขทางสสาร หรือทางกายภาพ ที่ชาวจักรกลนิยมเชื่อว่า พฤติกรรมทุกอย่างเกิดจากแรงผลักดันบางอย่างโดยสิ้นเชิง ปัจจุบันเป็นผลเนื่องมาจากอดีต อนาคตเป็นผลเนื่องจากปัจจุบันเป็นอย่างนี้เรื่อยๆ ไป ในกรณีการกระทำ การพัฒนาชีวิตของมนุษย์ก็เหมือนกัน ชาวจักรกลนิยมก็มีความเชื่อในลักษณะเดียวกัน นั่นก็หมายความว่า การกระทำเกิดจากแรงผลักดันทั้งหมด ไม่มีความเป็นอิสระในตัว ไม่ว่าจะเป็นสิ่งแวดล้อม สังคม ค่านิยมการศึกษา อุปนิสัย พ่อแม่ ญาติ ตลอดเพื่อนมิตรสหาย ทั้งหมดนี้ ล้วนเป็นแรงผลักดันของมนุษย์ ด้วยเหตุนี้การพัฒนาชีวิตมนุษย์จึงดำเนินไปตามกลไกนี้ โดยให้สอดคล้องกับสิ่งที่เราพึงปรารถนา ไม่ว่าจะต้องการให้มนุษย์เป็นโจร คนดี นักบุญ ก็สามารถทำได้ตามกลไกของจักรกลนิยมนั่นเอง

คำสำคัญ : ชีวิต แนวคิด จักรกลนิยม.

Life and the process of mechanization

Sorawit Wongsard

Department of Social Studies Faculty of Humanities and Social Sciences, Nakhon Pathom Rajabhat University
wongsardsorawit@gmail.com

Abstracts

This article aims to study and analyze. "Life and the process of mechanization" found that humans evolved from animals. Which consists of matter and energy subject to matter or physical conditions as the mechanical people believe every behavior is completely driven by some force. The present is a consequence of the past. The future is the result because the present continues like this. The development of human life is the same. Mechanics have similar beliefs. That means Actions are all driven. No independence whether its environment, society, educational values, habits, parents, relatives, friends and friends, all of these are the driving forces of human beings. For this reason, the development of human life is carried out according to this mechanism. in accordance with what we rely on Whether wanting humans to be thieves, good people, saints, can do so according to the mechanics of mechanicalism itself.

Keywords: Life, concept, mechanicalism.

บทนำ

มนุษย์เป็นสัตว์ที่มีคุณสมบัติพิเศษกว่าสิ่งมีชีวิตทั้งหลาย เพราะมีสติปัญญาสามารถคิดวิเคราะห์ปัญหาต่าง ๆ ที่ตนเองยังไม่เข้าใจได้อย่างละเอียดลึกซึ้ง ทั้งที่เป็นเรื่องภายนอกหรือภายในถ้ามนุษย์ไม่เข้าใจสิ่งใดแล้วก็จะพยายามคิดค้นหาวิธีที่จะรู้และทำความเข้าใจในสิ่งนั้นเช่น โลกหรือจักรวาลนี้คืออะไร มีความเปลี่ยนแปลงหรือเป็นไปอย่างไร มนุษย์คืออะไร วิธีชีวิตหรือพฤติกรรมของมนุษย์เกิดจากอะไรและเป็นไปอย่างไร ปัญหาเหล่านี้มนุษย์เป็นผู้ที่มีความใฝ่รู้ใฝ่คิดเพื่อหาคำตอบมากกว่าสิ่งที่มีชีวิตอื่นทั้งหมด แต่เนื่องจากมนุษย์มีรูปแบบการแสวงหาความรู้ที่แตกต่างกันจึงทำให้เกิดมีความเข้าใจที่หลากหลาย ดังนั้นคำตอบเกี่ยวกับปัญหาเหล่านี้ จึงมีหลายแง่มุม ซึ่งชาร์ล ดาร์วิน (Charles Darwin) ได้ค้นพบทฤษฎีวิวัฒนาการ(evolution) และเสนอว่า มนุษย์วิวัฒนาการมาจากสัตว์ชั้นสูง สัตว์ชั้นสูงวิวัฒนาการมาจากสัตว์ชั้นต่ำและสัตว์ชั้นต่ำ วิวัฒนาการมาจากปฐมเซลล์ [1] ซึ่งก็เป็นการสนับสนุนแนวคิดที่ถือว่ามนุษย์คือผลผลิตของสสาร วิวัฒนาการมาจากสสาร มนุษย์ประกอบด้วยกลุ่มของเซลล์ต่างๆ นับเป็นจำนวนล้านๆ และทำงานอย่างสลับซับซ้อนแนวคิดดังกล่าวนี้มีมาบ้างแล้วในยุคกรีก เช่น แนวคิดของดีโมคริตัส (Democritus) ที่ถือว่าโลกหรือสรรพสิ่งนั้นล้วนเกิดจากอะตอม (Atom) ที่รวมกลุ่มกันขึ้นและมีการทำงานอย่างซับซ้อนมาก [2] ในยุคสมัยปัจจุบันก็มีกลุ่มที่เห็นด้วยและให้การสนับสนุนแนวคิดเช่น ชาวจักรกลนิยม ที่ถือว่า มนุษย์ คือ เครื่องจักร ทำงานอย่างเครื่องจักร สอนฝ่ายจิตนิยมเห็นว่า มนุษย์รวมทั้งสรรพสิ่งมีจุดกำเนิดมาจาก อสสารหรือจิต หรือวิญญาณ ถึงแม้จะยอมรับว่ามีวัตถุหรือสสารอยู่ก็ตาม แต่วัตถุหรือสสารไม่เป็นจริง ไม่เป็นนิรันดรเหมือนจิตหรือ

วิญญาณ ฝ่ายวัตถุนิยมเห็นวามมนุษย์หรือสรรพสิ่งคือส่วนประกอบของธาตุทั้ง 4 คือ ดิน น้ำ ลม ไฟ และสิ่งเหล่านี้มีความสำคัญเหมือนกัน อย่างเช่น ลัทธิจารวาก [3] นอกจากนี้ฝ่ายสัจนิยมเห็นว่า มนุษย์หรือสรรพสิ่งประกอบด้วยสสารและจิตที่มีกระบวนการทำงานร่วมกัน

ปัจจุบันเป็นยุคที่วิทยาศาสตร์เจริญก้าวหน้าเป็นอย่างมากสามารถตอบปัญหาของคนสมัยโบราณได้เป็นอย่างดี ถึงแม้ไม่สามารถตอบได้หมดทุกปัญหาก็กตามแต่อย่างน้อยวิทยาศาสตร์ก็สามารถสร่างสรรคความสะตอกสบายใจแก่มนุษย์อย่างไรก็ตามความทุกข์หรือปัญหาชีวิตของมนุษย์ก็ยังมีไดโนยลง ซึ่งปัญหาเหล่านี้ วิทยาศาสตร์ตอบมนุษย์ไม่ได้หรือตอบได้ก็ยังไม่มีความชัดเจนพอแถมยังไม่สามารถแก้ปัญหาเหล่านี้ นี้ได้เพราะวิทยาศาสตร์ที่มุ่งศึกษาและแก้ปัญหาที่เกี่ยวกับสสารวัตถุหรือโลกทางกายภาพเท่านั้น จึงไม่อาจตอบปัญหาทางด้านจิตใจได้การมองชีวิตที่เอนเอียงไปทางใดทางหนึ่งนั้นจะเป็นพลวัตร ทำให้วิถีชีวิต อุดมคติกระบวนการชีวิตดำเนินไปสู่เป้าหมายนั้น เช่น การมองชีวิตหรือกระบวนการชีวิตเป็นเพียงองค์ประกอบของสสาร ชีวิตเป็นเพียงปรากฏการณ์ทางสสารเท่านั้น เป้าหมายชีวิตของมนุษย์ก็ย่อมจะเห็นสสารหรือวัตถุสำคัญกว่าสิ่งอื่นใดทั้งสิ้น และทัศนคติต่อชีวิตดังกล่าวจะเป็นพลวัตรทำให้กระบวนการชีวิตดำเนินไปสู่เป้าหมายทางวัตถุซึ่งหนีไปทางกามสุขัลลิกานุโยคการมองชีวิตว่าเป็นเพียงจิตหรือวิญญาณ ชีวิตจริงๆ แล้วมีแค่จิตวิญญาณก็เหมือนกัน ย่อมทำให้ชีวิตของเราดำเนินไปตามแบบจิตนิยมที่เห็นจิตสำคัญเพียงอย่างเดียว ซึ่งเน้นหนักไปทางอัตถิกลมนานุโยค

ดังนั้นจักรกลนิยม (mechanism) ถือว่าเป็นตัวแทนของสสารนิยม ที่ตอบปัญหาเกี่ยวกับโลกและชีวิตมนุษย์ ทัศนะของจักรกลนิยมมีความเห็นว่า มนุษย์ คือ ส่วนประกอบของสสารกับพลังงาน พฤติกรรมทุกอย่างเป็นไปตามเงื่อนไขทางสสารหรือทางกายภาพเท่านั้น [4] สกินเนอร์ (Skinner) เป็นบุคคลหนึ่งของกลุ่มพฤติกรรมนิยม (behaviorism) ซึ่งเป็นอนุบทของกลุ่มจักรกลนิยม ได้เขียนแนวคิดไว้ในหนังสือ “วิทยาศาสตร์กับพฤติกรรมมนุษย์ (Science and Human Behavior)” วาการที่เราดื่มน้ำเพราะปริมาณน้ำในร่างกายของเราน้อยลงขอความนี้มิเหตุผลเพราะสามารถทดสอบได้แต่ถากล่าวว่า เราดื่มน้ำเพราะความรู้สึกหรือสภาพจิตสั่งการ นั้นเป็นคำกล่าวที่เป็นสวนเกินไม่มีประโยชน์อะไร เพราะไม่สามารถทำให้เราทำอะไรเพิ่มขึ้นได้ [5] กลุ่มจักรกลนิยมยังเชื่ออีกว่าพฤติกรรมทุกอย่างเกิดจากแรงผลักดันบางอย่างโดยสิ้นเชิงปัจจุบันเป็นผลสืบเนื่องมาจากอดีตอนาคตเป็นผลสืบเนื่องมาจากปัจจุบัน เป็นอย่างนี้เรื่อยๆ ไป ถ้าเรารู้กฎเกณฑ์หรือกลไกที่สลับซับซ้อนนั้นเป็นอย่างดี แล้วเราก็จะเข้าใจมนุษย์และสามารถแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ประวัติและความเป็นมาของจักรกลนิยม

เนื่องจากลัทธิจักรกลนิยม (Mechanism) เป็นการวิวัฒนาการที่เกิดขึ้นเพราะสสารนิยม (Materialism) โดยเฉพาะการอธิบายความเป็นไปของสิ่งต่างๆ รวมถึงกระบวนการชีวิตของมนุษย์ ด้วยเหตุผลนี้ประวัติและวิวัฒนาการของจักรกลนิยมจึงเป็นเรื่อง “การวิวัฒนาการของสสารนิยมโดยเฉพาะ” ในวงการปรัชญานั้น มีนักคิดนักปรัชญาจำนวนมาก ที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นของสสารนิยมและจิตนิยมอันไหนเกิดก่อน ในการศึกษาปรัชญานั้น นักวิชาการส่วนมากจะจับสสารนิยมกับจิตนิยมให้เป็นคู่ที่ตรงข้ามกัน แต่อย่างไรก็ตามสิ่งที่เราได้เห็นก็คือ สสารนิยมที่เป็นแนวคิดหลักของลัทธิจักรกลนิยมนั้น ได้มีมาตั้งแต่เริ่มต้นของปรัชญาก็ว่าได้ นั่นก็หมายความว่าแนวคิดทางจักรกลนิยมนั้นมีมาแต่สมัยโบราณและได้วิวัฒนาการมาเรื่อยๆ จนถึงสมัยปัจจุบันนี้และในระหว่างการพัฒนาการนั้น ลัทธิจักรกลนิยมจึงได้ปรากฏตัวออกมาอย่างเต็มภาคภูมิ และแนวความคิดนี้ได้ดำเนินหรือคงอยู่ แดกสาขาออกไปมากมายและถึงแม้ว่าจะแตกสาขาออกไป อย่างไม่รู้กี่ตาม แต่หลักการรวมก็ยังมีอยู่ นั่นคือแนวความคิดแบบสสารนิยมที่ถอดออกมาเป็นจักรกลนิยมตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันดังนี้

1. จักรกลนิยมในสมัยโบราณ

กรีก (Greek) เป็นพ่อเกิดและภูมิปัญญาของตะวันตก แนวคิดทางปรัชญาและนักปรัชญาได้เริ่มต้นอยู่ที่นั่น นักปรัชญาชาวกรีกได้รับยกย่องว่าเป็นบิดาแห่งปรัชญาตะวันตก ปรัชญากรีกในสมัยโบราณนั้น เป็นการแสวงหาคำตอบหรือความจริงเกี่ยวกับต้น

กำเนิดของสิ่งทั้งปวง นั้นก็คือการแสวงหาคำตอบที่เกี่ยวกับธรรมชาติ เช่นโลกเกิดขึ้นอย่างไร มีความเปลี่ยนแปลงหรือไม่อย่างไร มีปฐมเหตุที่ทำให้สิ่งต่างเกิดหรือไม่ [6]

นักคิดชาวกรีก กลุ่มหนึ่งเริ่มต้นด้วย ธาเลส (Thales) มีชีวิตอยู่ในราวศตวรรษที่ 6 ก่อนคริสตกาล เกิดความสนใจที่จะแสวงหาความจริงของโลกที่อยู่ล้อมรอบตัวมนุษย์ ซึ่งก็คือโลกหรือจักรวาลที่ประกอบไปด้วยวัตถุต่างๆนั่นเอง นักปรัชญากลุ่มนี้เรียกว่า ไอโอเนียน (Ionian) ความอยากรู้อยากเห็นของกลุ่มนักปรัชญาได้มุ่งไปสู่ปัญหาที่ว่า “ที่โลกของเรามีสิ่งต่างๆ หลากอย่างหลายชนิดเหลือที่จะคำนวณบออย่างเช่น แม่น้ำ ป่าไม้ ภูเขา เป็นต้น” สิ่งเหล่านี้มีอะไรบางอย่างหรือไม่ที่เป็นต้นเหตุรวมกันของสรรพสิ่ง เป็นต้นกำเนิดรวมกันของสิ่งทั้งปวงนั่นคือ การแสวงหาปฐมธาตุหรือแก่นแท้ของจักรวาลนั่นเอง [7] ด้วยการแสวงหาปฐมธาตุหรือแก่นแท้ของจักรวาลนี้ จึงทำให้เกิดคำตอบในหลายๆ อย่างที่กลุ่มนักปรัชญาได้ให้ไว้ แต่ถึงอย่างนั้นก็ยังมีความคิดจักรกลนิยมซ่อนอยู่ เช่น สำนักไมเลตุส (Milesian School) สำนักไมเลตุส (Milesian School) ตั้งอยู่ในนครรัฐ ไมเลตุส อันเป็นหนึ่งในบรรดา 12 นครรัฐของกรีก เผ่าไอโอเนียน (Ionian) นครรัฐไมเลตุสตั้งอยู่ชายฝั่งทะเลด้านตะวันตกของเอเชียไมเนอร์ ปัจจุบันถูกผนวกอยู่ในดินแดนประเทศตุรกี ไมเลตุสเป็นนครรัฐกรีกที่มั่งคั่งที่สุด เพราะมีอาณานิคมถึง 90 แห่งและเป็นเมืองท่าศูนย์กลางการค้าระหว่างยุโรปกับเอเชีย สำนักไมเลตุสมีนักปรัชญาที่สำคัญที่ควรศึกษาอยู่ 3 ท่าน คือ ธาเลส (Thales) อานักซิมานเดอร์ (Anaximander) และอานักซิเมเนส (Anaximenes) [8] กล่าวคือ ธาเลส (Thales) (624-542 ก่อน ค.ศ.) ธาเลส เชื่อว่าโลกนี้มีเหตุทำให้เกิดและท่านเชื่อว่าเหตุหรือปฐมธาตุคือ “น้ำ Water” โลกเกิดจากการรวมตัวของสสารดั้งเดิม (Prime matter) สสารนั้นเป็นวัตถุที่ก่อให้เกิดโลก มีอยู่ก่อนสิ่งอื่นทั้งหมดจึงเป็นธาตุดั้งเดิมหรือปฐมธาตุ (First Element) โลกหรือสรรพสิ่งเกิดจากการรวมตัวของน้ำและจะกลับไปสู่น้ำอย่างเดิมอีก น้ำของธาเลส เป็นสิ่งที่มิอนุภาคเล็กที่สุดจุดแบ่งย่อยออกไปอีกไม่ได้ น้ำเป็นที่มาของสิ่งทั้งปวง ส่วนอานักซิมานเดอร์ (Anaximander) (610-546 ก่อน ค.ศ.) อานักซิมานเดอร์ เป็นศิษย์ของ ธาเลส (Thales) และแสวงหาความจริงในประเด็นเดียวกันคือ ปัญหาที่ว่า “อะไรเป็นปฐมเหตุของโลกและสรรพสิ่ง” แต่แนวความคิดทั้ง 2 ท่านนี้ไม่เหมือนกัน ธาเลส เชื่อว่า “น้ำเป็นปฐมเหตุของสรรพโลกและสรรพสิ่ง” แต่อานักซิมานเดอร์เชื่อว่า สิ่งที่จะเป็นปฐมเหตุของสรรพสิ่งนั้นควรจะมีความเป็นกลาง ยังไม่เป็นอะไร อย่างเช่น ยังไม่เป็นน้ำ ยังไม่เป็นดิน ยังไม่เป็นไฟ ... เป็นต้น ปฐมธาตุจะต้องยังไม่สังกัดอยู่ในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งด้วยเหตุนี้ปฐมเหตุหรือปฐมธาตุจึงควรเป็นสสารที่ไร้รูป (Formless Material) ที่ไม่มีรูปลักษณะเหมือนสิ่งใดๆ ที่คนเรารู้จักมันเป็นสิ่งที่ไม่เห็นด้วยตาเปล่าแต่เป็นนิรันดร์และแผ่ซ่านไม่มีที่สิ้นสุด สสารไร้รูปนี้ อานักซิมานเดอร์ ตั้งชื่อเรียกว่า “อนันต์ Infinite” อนันต์นี้เอง เป็นปฐมเหตุหรือปฐมธาตุของสรรพสิ่งในโลกรวมถึงจักรวาลล้วนมีแหล่งกำเนิดมาจากอนันต์ทั้งสิ้น [9] และอานักซิเมเนส (Anaximenes) (595 - 522 ก่อน ค.ศ.) อานักซิเมเนส เป็นศิษย์ธาเลส (Thales) เหมือนกันและแสวงหาความจริงในประเด็นเดียวกัน แต่อานักซิเมเนส ไม่เห็นด้วยกับ ธาเลส และอานักซิมานเดอร์ อานักซิเมเนสไม่เห็นด้วยว่า “น้ำ หรืออนันต์” จะเป็นปฐมเหตุหรือบ่อเกิดของสรรพสิ่งไปได้อากาศต่างหากที่เป็นปฐมเหตุของโลกและสรรพสิ่ง อานักซิเมเนส (Anaximenes) ให้เหตุผลว่าอากาศแผ่ขยายออกไปไม่มีที่สิ้นสุดและมีพลังขับเคลื่อนในตัวเอง อากาศจึงเคลื่อนไหวตลอดเวลาและด้วยอนุภาพการเคลื่อนไหวของอากาศนี้ สรรพสิ่งจึงเกิดขึ้นได้ ท่านยังอธิบายต่อไปว่า ในเวลาที่อากาศเคลื่อนตัวออกห่างกันและกัน อากาศจะเกิดการขยายตัว (Rarefaction) ปริมาณของอากาศจะเจือจางหากเจือจางถึงที่สุดอากาศจะกลายเป็นไฟลอยอยู่บนท้องฟ้าและกลายเป็นดวงดาวในทำนองกับกัน ถ้าอากาศรวมตัวเข้ากันหรือมีการอัดตัวกัน (Condensation) ความเข้มข้นของอากาศมีมาก อุณหภูมิในอากาศจะลดลงอากาศจะมีความเย็นมากขึ้น อากาศก็จะกลายเป็นน้ำ เป็นดิน เป็นหิน... เป็นต้นได้ ด้วยเหตุนี้ทุกสิ่งทุกอย่าง จึงมีต้นเหตุจากอากาศทั้งสิ้น อากาศคือ ปฐมธาตุของโลก [10]

กล่าวสรุปได้ว่า ธาเลส (Thales) อานักซิมานเดอร์ (Anaximander) และอานักซิเมเนส (Anaximenes) ถึงจะมีแนวคิดเรื่องปฐมธาตุที่แตกต่างกันก็ตาม แต่ที่สามารถสังเกตเห็นได้ก็คือสรรพสิ่งเกิดจากปฐมธาตุและจะกลับคืนสู่ปฐมธาตุมีลักษณะอย่างนี้เรื่อยไป ซึ่งความเป็นเหตุ เป็นผลนี้เองคือลักษณะหนึ่งของจักรกลนิยม

2. จักรกลนิยมในสมัยใหม่

จักรกลนิยมในสมัยใหม่เป็นแนวความคิดแบบสสารนิยมที่ได้วิวัฒนาการมาเป็นลัทธิจักรกลนิยม ในสมัยโบราณนั้นได้จบลง ในสมัยของเดโมคริตัส (Democritus) พอมมาถึงสมัยของโสกราตีส (Socrates) ได้เกิดปรัชญาจิตนิยมขึ้นและมีความเข้มแข็งมากจน ปรัชญาตะวันตกก้าวเข้าสู่สมัยกลาง แนวความคิดของจักรกลนิยมเหมือนจะดับหายไปหรือถูกบดบังไว้ เพราะในสมัยนั้นเป็นยุคสมัยที่ ศาสนาคริสต์มีบทบาทมาก ด้วยเหตุนี้แนวความคิดทางจักรกลนิยมจึงถูกบดบังไว้ เมื่อปรัชญาตะวันตกก้าวเข้าสู่ยุคใหม่ ซึ่งเป็นยุคที่ พลังการผลิตทางสังคมได้พัฒนาก้าวหน้าไปโดยไม่หยุดยั้งและได้ทำลายเครื่องพันธนาการแบบศักดินา ที่อยู่ภายใต้อำนาจของศาสนาใน สมัยกลางลง วิทยาศาสตร์มีโอกาสดำเนินหน้าไปตามความผันแปรของระบบสังคม การเคลื่อนไหวทางความคิดครั้งใหญ่จึงเกิดขึ้น แนวความคิดต่างๆ ได้ค่อยๆ ถูกปลดออกจากการควบคุมทางศาสนาไปเป็นระยะๆ ด้วยเหตุนี้ แนวคิดแบบสสารนิยมจึงมีโอกาสปรากฏ ตัวออกมา การปรากฏตัวออกมาของสสารนิยมในยุคใหม่ นี้ ได้ปรากฏออกมาเป็นสสารนิยมแบบกลไก (Mechanist Materialism) หรือ ที่เรียกกันว่า จักรกลนิยม (Mechanism) ซึ่งเป็นการนำเอากฎกลศาสตร์และพลังงานมาอธิบายสรรพสิ่ง ด้วยเหตุนี้จักรกลนิยมจึงเป็น ตัวแทนใหญ่ในการแก้ปัญหาต่างๆ แทนสสารนิยมในยุคสมัยใหม่และต่อมาจนถึงปัจจุบัน แนวความคิดที่ถือว่าเป็นแนวความคิดแบบ จักรกลนิยมหรือทัศนะที่สนับสนุนจักรกลนิยม (Mechanism) นั้น เราสามารถแยกออกเป็น 3 ทัศนะใหญ่ๆ ดังนี้คือ วิวัฒนาการนิยม (Evolutionism) สัมพัทธนิยม (Relativism) และประสบการณ์นิยม (Empiricism) ที่สามารถทำให้เกิดความเข้าใจในจักรกลนิยม ดังนี้

2.1 วิวัฒนาการนิยม (Evolutionism) หมายถึง โลกและสิ่งมีชีวิตบนโลกมีมาเกือบพันล้านปีสิ่งมีชีวิตชั้นแรก ๆ เป็นเพียง ชีวิตเซลล์เดี่ยวอย่างธรรมดา ต่อมาก็มีพืชและสัตว์เป็นล้านๆ ชนิดมีความสลับซับซ้อนเกือบจะเรียกได้ว่าไม่รู้จบในที่สุดก็มาถึงมนุษย์ ซึ่ง ถือได้ว่าเป็นที่สุดยอดของกระบวนการชีวิต ที่มีพลังปัญญาที่สามารถสำรวจดูประวัติศาสตร์ของโลกตั้งแต่ต้น สามารถคิดค้นความเป็นมาและ วิวัฒนาการของชีวิตอีกด้วย การเปลี่ยนแปลงอย่างปฏิวัติที่เกิดขึ้นได้อย่างไร ได้มีการบัญญัติศัพท์สำหรับเรียกกระบวนการทั้งหมดนี้ว่า “วิวัฒนาการ evolution” เมื่ออินคาว่า “วิวัฒนาการ” ส่วนมากมักฟังความคิดไปถึงวิวัฒนาการของชีวิตหรือทฤษฎีว่าด้วยสัตว์ชนิด หนึ่งสืบพันธ์มาจากอีกชนิดหนึ่ง สัตว์และต้นไม้ทั้งหมดมีบรรพบุรุษร่วมกันมา โดยทั่วไปแล้วมักเข้าใจว่า ความคิดนี้เริ่มต้นมาจาก ชาร์ลส์ ดาร์วิน (Charles Darwin) ความคิดอย่างนี้มีข้อผิดพลาดอยู่หลายประการ เพราะความจริงแล้ววิวัฒนาการมิได้มีความหมาย เฉพาะวิวัฒนาการของชีวิตเท่านั้น แต่หมายถึงการเปลี่ยนแปลงทุกอย่างที่ก้าวไปข้างหน้าอย่างมีระเบียบ ด้วยเหตุนี้วิวัฒนาการจึง ครอบคลุมไปถึงวิวัฒนาการของระบบเอกภพวิวัฒนาการของผิวโลก วิวัฒนาการของสังคม แร่ธาตุก็ยังมีวิวัฒนาการ แต่อย่างไรก็ตาม พอที่จะรู้ลักษณะของวิวัฒนาการ โดยมีองค์ประกอบ 3 อย่าง คือ (1) มีการลงเวลา (2) เป็นไปตามลำดับขั้น และ (3) เป็นไปเองหรือ ตัวการภายในเป็นสาเหตุ [11] ความจริงแล้ว แนวคิดเรื่องวิวัฒนาการนี้ได้เกิดขึ้นมาแล้วตั้งแต่สมัยโบราณเพราะอย่างน้อย Heraclitus ก็เคยพูดว่า [12] “เราไม่สามารถก้าวเท้าลงแม่น้ำเป็นครั้งที่ 8 เพราะธรรมชาติว่า สรรพสิ่งเปลี่ยนแปลงไปอยู่เสมอ” น้ำที่ท่านเหยียบครั้งแรกมิได้เหมือนน้ำที่ท่านเหยียบครั้งที่สองเสียแล้วซึ่งแนวความคิดนี้ ถือได้ว่าเป็นลักษณะหนึ่งของวิวัฒนาการนั่นเอง

2.2 สัมพัทธนิยม (Relativism) เป็นส่วนหนึ่งของจักรกลนิยม เวลาไปจ่ายตลาดในความรู้สึกของคนจะรู้สึกได้ว่าสิ่งนี้แพง สิ่งนั้นถูกหรือสิ่งนั้น สิ่งนี้ไม่สมกับราคาเลย ในบางครั้งอาจจะได้ยินด้วยซ้ำไปว่า “สิ่งของทุกวันนี้ทำไมแพง น้ำก็มันแพง” สิ่งเหล่านี้ถ้าฟัง โดยไม่ได้พิจารณาอะไรก็ถือว่าเป็นคำพูดธรรมดาเท่านั้น แต่พิจารณาแล้ว ก็จะเห็นได้ว่า คำพูดเหล่านั้นมีอะไรที่ซ่อนอยู่ นั่นคือ ความสัมพันธ์ การเปรียบเทียบ การที่กล่าวว่า “สิ่งนี้แพง สิ่งนั้นถูก สิ่งของทุกวันนี้แพง น้ำมันก็แพงจริงๆ” นั้นเพราะเกิดจากการ เปรียบเทียบ ซึ่งการเปรียบเทียบจะมีไม่ได้ถ้าหากไม่มีกฎความสัมพันธ์ นั่นคือ ความสัมพันธ์ระหว่างวัตถุ กาลเวลา สังคม ค่านิยม ฯลฯ ถ้าไม่มี วัตถุการที่จะกล่าวว่าสิ่งนั้นถูก สิ่งนี้แพงคงไม่มีความหมายอะไร เพราะมีกฎของความสัมพันธ์ สิ่งต่างๆ ที่กล่าวมานั้น จึงมีความหมาย แต่ถึง กระนั้นคนส่วนมากมองไม่ค่อยเห็น สิ่งต่างๆ ที่อยู่รอบตัวล้วนอยู่ในลักษณะความสัมพันธ์ อย่างเช่น ภูเขา ต้นไม้ สายน้ำ ถนน ฯลฯ สิ่งเรานี้ ล้วนมีความสัมพันธ์กันมันจริงดำรงอยู่ได้ ดังนี้ [13] (1) ความสัมพันธ์กับอวกาศ (Space) โดยทั่วไปอวกาศเป็นที่ว่างใหญ่ๆ ซึ่งจะใสอะไร เข้าไปก็ได้และจะให้เคลื่อนไหวไปทางไหนก็ได้ อวกาศเต็มไปด้วยเอเธอร์ และดูเหมือนมี 3 มิติ คือบนกลาง ซ้ายขวา หน้าหลัง แต่ละด้านแผ่

กว้างออกไปเรื่อยๆ เปรียบเหมือนภาชนะใหญ่ๆ มีหกด้านแต่ละด้านแผ่กว้างออกไปเรื่อยๆนั้นแหละคืออวกาศ (Space) วัตถุสิ่งหนึ่งสถานที่หนึ่ง ย่อมมีความสัมพันธ์ระหว่างที่ตั้ง ระยะทางและทิศทาง อาจจะกล่าวได้ว่าเพราะมีอวกาศสรรพสิ่ง จึงเกิดขึ้น ดำรงอยู่ได้ และ (2) ความสัมพันธ์กับเวลา (Time) เนื่องจากมีการแผ่กว้าง (Space) ซึ่งก่อให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างขวา-ซ้าย บน-ล่าง หน้า-หลังหรือที่ตั้ง ระยะทางและทิศทางแล้ว ยังมีปรากฏการณ์อีกอย่างหนึ่งคือ ความสัมพันธ์ก่อนหลังหรือการสืบเนื่องตามอันดับ ความสัมพันธ์นี้แหละคือเวลา ประสบการณ์ก่อนหลัง ความพิเศษก่อนหลังหรือความสืบเนื่องนี้แหละเรียกว่า “เวลา” เวลาไม่มีมิติเดียวคือ “ก่อนหลัง” เท่านั้น เพราะเวลาดูเหมือนไหลผ่านไปอย่างเดียวกับกระแส น้ำ เราแยกสายธารแห่งเวลาออกเป็น 3 ตอน คือ ปัจจุบันกาล อดีตกาล และอนาคตกาล ปัจจุบันกาลมีความเป็นจริงในประสบการณ์ อดีตถูกสร้างในความทรงจำและอนาคตกาลล่วงหน้าอยู่ในจินตนาการ แต่ถึงจะเป็น 3 อย่างก็ยังอยู่ในมิติเดียว นั่นคือ ก่อนหลัง จะเห็นได้ว่า แนวความคิดของสัมพัทธนิยม เห็นว่าสรรพสิ่งเกิดขึ้นดำรงอยู่ในกฎของความสัมพัทธ์ ไม่ว่าจะเป็ แม่น้ำ ภูเขา มนุษย์ล้วนมีอยู่ในฐานะของความสัมพัทธ์ ที่ดำเนินไปอย่างเป็นระบบระเบียบ ความสัมพันธ์ที่เป็นไปอย่างมีระบบระเบียบนี้เอง ที่เป็นกฎเกณฑ์หนึ่งของจักรกลนิยม

2.3 ประสบการณ์นิยม (Empiricism) [14] คือ ประสบการณ์นิยมเป็นทฤษฎีหนึ่งที่สนับสนุนจักรกลนิยม เพราะเชื่อในประสาทสัมผัสทั้ง 5 ว่าเป็นที่มาของความรู้ ความรู้ได้จากประสาทสัมผัสทั้ง 5 คือ ตา หู จมูก ลิ้น กาย เนื่องจากชาวประสบการณ์นิยมส่วนมากมองมนุษย์มีเพียงสสารหรือประกอบด้วยสสาร มนุษย์มีเพียงร่างกายที่ประกอบกันเป็นระบบที่ซับซ้อนด้วยเหตุนี้การแสวงหาความรู้หรือความรู้ที่มนุษย์ได้มาจึงเกี่ยวกับร่างกายเท่านั้น คือ มนุษย์ได้ความรู้มาจากประสาทสัมผัสทั้ง 5 ที่เป็น ตา หู จมูก ลิ้น กาย (สมองก็เป็นส่วนหนึ่งของกาย) ประสาททั้ง 5 นี้เป็นแดนที่มาจากความรู้ ถ้ามนุษย์ปราศจากประสาทสัมผัสทั้ง 5 หรือประสาทสัมผัสทั้ง 5 ไม่ทำงาน มนุษย์จะไม่สามารถรับรู้อะไรได้เลย แต่เนื่องจากมนุษย์มีประสาทสัมผัสเหล่านี้ มนุษย์จึงสามารถรับรู้อะไรได้ อย่างเช่น ตาได้เห็น รูป หูได้ยินเสียง ลิ้นได้รับรส กายรู้เย็น ร้อน อ่อน แข็ง สมองรู้จักคิด ฯลฯ และถือว่าความรู้ที่ได้มาโดยประสาทสัมผัสเท่านั้น ที่เป็นจริงควรแก่การเชื่อถือ สามารถพิสูจน์ได้ ชาวประสบการณ์นิยมไม่เชื่อว่ามนุษย์มีจิตวิญญาณที่ได้รับจากพระเป็นเจ้า เพราะจิตวิญญาณนั้นคือ สมอง ยิ่งไม่เชื่อว่าความรู้จะได้มาโดยการเปิดเผยจากพระเจ้า อย่างเช่น ล็อก (John Lock) นักปรัชญาชาวอังกฤษ ท่านให้ความคิดที่สำคัญมากแก่ ประสบการณ์นิยมว่า “มนุษย์นั้นแรกเกิด เหมือนกับกระดาษขาวปราศจากความรู้หรือสิ่งต่างๆ แต่เมื่อมนุษย์เกิดมาแล้ว มีประสบการณ์มากขึ้น มนุษย์จึงมีความรู้และสามารถรู้สิ่งต่างๆ ได้” ดังนี้ (1) ความรู้ทุกอย่างมาจากประสาทสัมผัส (2) ความสมเหตุสมผลสามารถพิสูจน์ได้ โดยประสบการณ์ทางผัสสะ (3) ไม่ยอมรับความรู้ที่ติดมาแต่กำเนิด (4) ไม่เชื่อว่าความรู้ที่พระเจ้าประทานให้มีจริง (5) ไม่ยอมรับความรู้ก่อนประสบการณ์ และ (6) เข้าถึงความจริงได้โดยอาศัยประสบการณ์ ฯลฯ ความรู้ทั้ง 6 ข้อนี้ สมัยกรีกโบราณนักปรัชญาที่มีแนวความคิดแบบประสบการณ์นิยม ได้แก่ พวกโซฟิสต์ (sophists) โดยเฉพาะอย่างยิ่งโปรทาโกอรัส (Protagoras 420-410 B.C.) สมัยใหม่ได้แก่ เบคอน (Francis Bacon 1561-1626) ล็อก (John Lock 1632-1704) เบิร์คเลย์ (George Berkeley 1625-1753) และฮ็อบส์ (Thomas Hobbes 1588-1679) ถึงแนวคิดทางประสบการณ์นิยม จะเป็นไปในทางญาณวิทยาก็ตาม แต่โดยพื้นฐานแล้วความเป็นจริงก็เป็นอย่างเดียวกับแนวคิดจักรกลนิยม เพราะจักรกลนิยมก็มีแนวความคิดทางญาณวิทยาอย่างนี้เช่นเดียวกัน

3. จักรกลนิยมในสมัยปัจจุบัน

3.1 เหตุวิสัย (Determinism) คือ เหตุวิสัยเป็นลักษณะหนึ่งของจักรกลนิยม โดยเป้าหมายแล้ว แนวความคิดทางเหตุวิสัยมุ่งแสดงและตอบปัญหาเกี่ยวกับความอิสระของจิต (Free will) การกระทำ การเลือกตัดสินใจและความตั้งใจของมนุษย์มากกว่าเรื่องอื่น มุ่งตอบปัญหาที่ว่า มนุษย์มีความเป็นอิสระในการกระทำอย่างไร อย่างหนึ่งหรือเปล่า ตามแนวคิดของเหตุวิสัยแล้ว ถือว่ามนุษย์ไม่มีความเป็นอิสระเลยหรือพูดอีกอย่างหนึ่งก็คือ มนุษย์ไม่เคยเป็นตัวของตัวเองเลย ชาวเหตุวิสัยเห็นว่า ทุกอย่างที่มีมนุษย์คิด ทำ ล้วนแต่อาศัยเหตุปัจจัยผลักดันให้เป็นเท่านั้นเอง ไม่มีอะไรที่มนุษย์ทำและคิดจะเป็นอิสระสรรพสิ่งเกิดขึ้นโดยมีสาเหตุ สภาวะปัจจุบันย่อมเป็นผลของอดีตถัดขึ้นไปและสภาพนั้นก็เป็ผลของอดีตที่ถัดขึ้นไปเรื่อยๆ อดีตกำหนดปัจจุบันและปัจจุบันก็กำหนดอนาคตอีกทอด

หนึ่งและการกำหนดนี้ ชาวเหตุวิสัยเชื่อว่าเป็นการกำหนดที่แน่นอนตายตัว ถ้าอดีตเป็นอย่างนี้ ปัจจุบันก็ต้องเป็นอย่างนี้ ความเป็นเหตุเป็นผลอย่างนี้เรียกว่า “เหตุวิสัย” เมื่อเข้านี้ท่านตักบาตรแก่พระ แน่นนอนท่านต้องมีความจงใจ ท่านจึงได้กระทำการอันนั้น การกระทำ การของท่านเป็นอิสระหรือไม่ กล่าวคือท่านได้ตัดสินใจเลือกในการตักบาตรหรือไม่ตักบาตร ถ้าท่านได้ตัดสินใจเลือกก็หมายความว่า การกระทำของท่านอิสระ แต่ถ้าท่านไม่ได้ตั้งใจเลือกเอง แต่ตักบาตรเพราะจำเป็นต้องตักบาตร อาจจะเพราะแม่สั่งหรือพ่อบังคับ ก็หมายความว่า การกระทำของท่านไม่อิสระ สมมติว่าไม่ถูกใครบังคับเป็นท่านเลือกตักบาตรเอง แต่ท่านแน่ใจหรือไม่ว่าการกระทำของท่านนั้นเป็นอิสระจริง ชาวเหตุวิสัยจะบอกว่า ถึงจะเลือกหรือไม่การกระทำของท่านก็ไม่อิสระ การถูกบังคับให้ทำพอจะรู้ว่าไม่อิสระ แต่การทำท่านเลือกทำเองก็ไม่อิสระเหมือนกันเพราะจริงแล้ว ถ้าท่านสืบทอดเหตุที่แท้จริง ท่านก็จะรู้ได้เองว่า การที่ท่านตัดสินใจตักบาตรอาจเป็นเพราะท่านต้องการบุญหรือต้องการความสบายใจ บุญหรือความสบายใจนี้เองเป็นเหตุให้ท่านต้องทำอย่างนั้น ด้วยเหตุนี้เองการกระทำของมนุษย์ทุกอย่างจึงไม่อิสระ

3.2 ประโยชน์นิยม (Utilitarianism) คือ การตอบปัญหาในประเด็นที่ว่า “ทำไมมนุษย์จึงเลือกกระทำอย่างนั้น เพื่ออะไร และมนุษย์ควรเลือกทำอย่างไร” ปัญหาเหล่านี้เป็นปัญหาที่มนุษย์กระทำต่อมนุษย์ด้วยกันและต่อสิ่งรอบๆตัวของมนุษย์เอง โดยพื้นฐานแล้ว ชาวประโยชน์นิยมเชื่อว่ามนุษย์มีความเห็นแก่ตัวมาโดยกำเนิด เป็นสัตว์ที่โหดร้าย ดังที่ ฮอบส์ และ รูสโซ่ แม็คเคียเวลลีได้ให้ทัศนะไว้ว่า มนุษย์โดยธรรมชาติคือสัตว์ที่โหดร้ายและเห็นแก่ตัว ดาร์วิน ก็เขียนไว้ในหนังสือ “กำเนิดสิ่งมีชีวิตโดยการคัดเลือกตามธรรมชาติ; The origin of species by means of natural selection ว่า สิ่งธรรมชาติรวมทั้งมนุษย์จะมีการต่อสู้เพื่อการมีชีวิตอยู่ ซึ่งผู้แข็งแรงกว่าจะเป็นผู้มีชัยและมีชีวิตอยู่รอด” [15] โดยธรรมชาติแล้วมนุษย์เห็นแก่ตัว เห็นแก่ประโยชน์อยู่แล้ว ด้วยเหตุนี้มนุษย์จึงกระทำการต่างเพื่อผลประโยชน์ทั้งนั้นหรือถ้าพูดอีกอย่างก็คือ มนุษย์ควรเลือกกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งต่อเพื่อนมนุษย์และสิ่งรอบๆตัวโดยยึดประโยชน์เป็นสำคัญ ในเรื่องนี้ มี 2 นักปรัชญาที่ชื่อว่าจอห์น สจิวท มิลล์ (John Sjuat Mill) เป็นผู้เสนอแนวคิดให้ยึดประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลักในการเลือกกระทำและโทมัส ฮอบส์ Thomas Hobes) เป็นผู้เสนอแนวคิดให้เลือกกระทำโดยยึดประโยชน์ตนเป็นหลัก

3.3 สุขนิยม (Hedonism) คือ การตอบปัญหาในประเด็นที่ว่า “มนุษย์ควรแสวงหาอะไรและสิ่งที่ดีที่สุดสำหรับมนุษย์คืออะไร อะไรดีที่สุดที่มนุษย์ควรได้รับ” จักรกลนิยมมองสิ่งมีชีวิตเป็นสัตว์ที่โหดร้าย เต็มไปด้วยการต่อสู้เพื่อความอยู่รอด มนุษย์จึงได้รับความทุกข์อย่างนานับการ การต่อสู้กันนั้นก็เพื่อให้ได้มาซึ่งความอยู่รอด ซึ่งเป็นลักษณะหนึ่งของความสุข ด้วยเหตุนี้ สิ่งที่มนุษย์ควรแสวงหา สิ่งที่มนุษย์ควรได้จึงเป็นความสุข ซึ่งเป็นสิ่งที่ตรงข้ามกับความทุกข์ทรมานที่มนุษย์ได้รับในการดำเนินชีวิตเป็นที่สังเกตได้ว่า เหตุวิสัย ประโยชน์นิยมและสุขนิยมเป็นการตอบปัญหาเกี่ยวกับมนุษย์เป็นส่วนมาก ซึ่งแสดงให้เห็นว่า มนุษย์ไม่มีความเป็นอิสระ มนุษย์ทำทุกอย่างเพื่อประโยชน์และควรแสวงหาความสุข สำหรับจักรกลนิยมก็มีแนวความคิดอย่างนี้เช่นกัน นั่นคือ ความคิดที่ว่ามนุษย์คือเครื่องจักร ไม่มีความเป็นอิสระ กระทำเพื่อความอยู่รอดและมุ่งแสวงหาความสุขใส่ตนด้วยเหตุนี้เองทั้ง 3 แนวความคิด จึงถือได้ว่าเป็นการสนับสนุนจักรกลนิยมอย่างแท้จริง

กล่าวสรุปได้ว่า จากประวัติและความเป็นมาของจักรกลนิยม จะเห็นได้ว่า แนวความคิดของจักรกลนิยมนั้น ได้มีมาทุกยุคสมัยของประวัติปรัชญาในสมัยแรกหรือในสมัยโบราณ แนวคิดของจักรกลออกมาในเชิงสสารนิยม มุ่งแสวงหาธาตุแท้ของโลกหรือตอบปัญหาปฐมธาตุของโลกพอดตกมาถึงสมัยใหม่ ปรัชญาได้หันมาสนใจเรื่องชีวิตมากขึ้น เพราะวิทยาศาสตร์ก้าวหน้ามากพอสมควรแล้ว มนุษย์รู้จักกฎหรือกลไกของธรรมชาติมากขึ้น จักรกลนิยมจึงได้หันมาตอบปัญหานี้แทน พอดตกมาในสมัยปัจจุบัน ซึ่งเป็นยุคแห่งเทคโนโลยี มนุษย์มีความสะดวกสบายเป็นอย่างมากเรื่องธรรมชาติต่างๆได้ถูกเปิดเผยออกมาเป็นจำนวนมาก ปรัชญาจึงได้หันมาสนใจเรื่องการกระทำของมนุษย์ว่า มีความเป็นไปอย่างไร จักรกลนิยมจึงได้หันมาตอบปัญหานี้ทั้งหมดนี้เป็นสายธารของแนวคิดจักรกลนิยมจากอดีตถึงปัจจุบัน ซึ่งสามารถเขียนเป็นแผนผังได้ ดังนี้

จักรกลนิยมกับกระบวนการของชีวิต

เป็นที่ทราบกันดีแล้วว่า จักรกลนิยมมีแนวความคิดที่กว้าง ไม่ว่าจะเป็แนวความคิดที่เกี่ยวข้องกับความจริงของเอกภพ ปฐมธาตุ และชีวิต แต่ผู้เขียนเน้นเพียงแนวความคิดที่เกี่ยวกับกระบวนการของชีวิต ดังนี้

1. การกระทำของมนุษย์ตามทัศนะจักรกลนิยม

การกระทำ คือ พฤติกรรมอย่างหนึ่งของมนุษย์ ที่เกิดจากการจงใจ ในประเด็นนี้จะพิจารณาถึงการกระทำของมนุษย์ว่า การที่มนุษย์เลือกทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งมีความเป็นอิสระอย่างแท้จริงหรือเปล่า การที่มนุษย์ตัดสินใจทำอย่างนั้นอย่างนี้เกิดขึ้นโดยอิสระแค่ไหนหรือไม่มีอิสระเลย ถูกอะไรผลักให้เลือกกระทำอย่างนั้น ในเรื่องนี้ชาวจักรกลนิยมเชื่อว่า พฤติกรรมทุกชนิดย่อมมีสาเหตุแม้ นักวิทยาศาสตร์ก็เชื่อว่า ปรากฏการณ์ใดๆในธรรมชาติย่อมมีสาเหตุ การกระทำของมนุษย์เป็นปรากฏการณ์อย่างหนึ่งในธรรมชาติ ด้วยเหตุนี้ การกระทำจึงมีสาเหตุ ซึ่งมนุษย์ได้พยายามหาสาเหตุมาอธิบายการกระทำของมนุษย์เสมอ อย่างเช่น การที่บุคคลมีความประพฤติอย่างใดอย่างหนึ่งอาจมีสาเหตุเนื่องมาจาก ในขณะที่บุคคลนั้นเกิด ดวงดาวประจำตัว อยู่ในตำแหน่งนั้น ตำแหน่งนี้ นายเขียว เป็นโจรเพราะเกิดฤกษ์ดาวโจร เด็กหญิงปลาใส่เสื้อตัวนี้บ่อยๆเพราะเพื่อนชมว่าเสื้อตัวนี้สวย สัญชาตญาณทำให้นายแดงวิ่งหนีเสือ จะเห็นได้ว่า สิ่งที่คนยกเอามาเป็นสาเหตุของการกระทำหรือพฤติกรรมนั้นๆมีตั้งแต่สิ่งที่อยู่ไกลตัว อย่างเช่น ดวงดาว เป็นต้น จนถึงสิ่งที่อยู่ลึกเข้าไปในตัวคน อย่างเช่น สัญชาตญาณ เป็นต้น [16]

อย่างไรก็ตามสิ่งที่ชาวจักรกลนิยมได้จากความจริงข้อนี้ก็คือ ความไม่เป็นอิสระในการกระทำ การกระทำเป็นเพียงผลอย่างหนึ่งอันเกิดมาจากเหตุอย่างใดอย่างหนึ่งที่ผลักให้ปรากฏออกมาเช่นนั้น ผลทุกอย่างย่อมเกิดขึ้นตามเงื่อนไข ที่เป็นสาเหตุของผลนั้นๆ การกระทำของมนุษย์ไม่ว่าจะดีหรือร้าย ถูกหรือผิด ย่อมมีสาเหตุเป็นเงื่อนไขทำให้เกิด ด้วยเหตุนี้ การกระทำของมนุษย์ทุกอย่างจึงไม่มีความเป็นอิสระ ทั้งนี้เพราะการกระทำนั้นมีสาเหตุที่ต้องให้เลือกอย่างนั้น ทำอย่างนั้น พูดอย่างนั้นและคิดอย่างนั้น ชิกมันด์ พรอยด์ เชื่อว่า บางกรณีการสืบสาวหาต้นตอที่เป็นสาเหตุพฤติกรรมของมนุษย์ อาจจะไม่พบ แม้จะคิดย้อนหลังไปเท่าใดก็ไม่สามารถอธิบายได้ พรอยด์ เชื่อว่าการกระทำทุกอย่างของมนุษย์ ต้องมีสาเหตุมิได้เกิดขึ้นอย่างลอยๆและมีได้เกิดขึ้นเพราะการเลือกที่เป็นอิสระ สมมติว่า ในขณะนี้ นายทุ่งทำสิ่งๆหนึ่งคือ “เขียนหนังสือ” และสมมติว่า “อาจารย์บังคับ” เป็นสาเหตุที่ทำให้ต้องเขียนหนังสือ ถ้าเป็นเหตุการณ์ที่เกิดกับนายทุ่งเมื่อวานนี้หรือปีที่แล้วอาจนึกได้และก็เข้าใจได้ว่า ทำไมนายทุ่งจึงได้กระทำเช่นนั้น แต่ถ้าเป็นเหตุการณ์ที่เกิดในสมัย นายทุ่งเป็นทารกอายุหนึ่งขวบ ถึงนึกอย่างไรก็คงนึกไม่ออก สภาพอยู่ลึกลงไปที่นี่ก็นึกไม่ออกด้วยวิธีการธรรมดา นี้ เรียกว่าจิตใต้สำนึก เหตุการณ์ต่างๆที่ประสบสมัยเป็นทารกมิได้หายไปไหน แต่ได้สะสมไว้ในส่วนลึกและเมื่อถึงเวลาก็แสดงอำนาจออกมาผลักให้ทำแบบนั้น ในสถานการณ์อย่างนั้นการกระทำทุกอย่างของคน ย่อมเกิดจากการสะสมเหตุการณ์ในอดีต ถ้าเป็นอดีตอันใกล้ก็จำได้และนึกออก แต่ ถ้าเป็นอดีตยาวไกลสมัยยังเป็นทารกก็จำต้องมีวิธีการพิเศษของจิตวิเคราะห์จึงจะค้นพบเหตุการณ์อันเป็นต้นตอที่แท้จริงนั้นได้

วิทยาศาสตร์เจริญขึ้นมากเท่าใด ความแม่นยำในการคาดคะเนเหตุการณ์ ในระยะเวลา 20 ปี ผ่านมาความเจริญของวิชาการทำให้เข้าใจพฤติกรรมหรือการกระทำของมนุษย์มากขึ้น ปัจจุบันมักจะนึกว่าเป็นอิสระในการตัดสินใจกระทำสิ่งต่าง ๆ แต่โดยความจริงแล้ว มนุษย์ถูกควบคุมโดยไม่รู้สึกรู้สีกตัว คงไม่มีใครปฏิเสธได้ว่า การโฆษณาขายสินค้าทางสื่อมวลชน มีอิทธิพลอย่างมากหรืออาจเหนือการตัดสินใจของมนุษย์ก็เป็นไปได้ ในการซื้อสิ่งของต่างๆ ความปรารถนาที่ดี ความต้องการที่ดี รสนิยมที่ดี สิ่งเหล่านี้ได้ถูกหล่อหลอมให้เป็นส่วนหนึ่งของตัวมนุษย์โดยไม่รู้สึกรู้สีกตัว ในสังคมปัจจุบันความคิดความเห็นอุปนิสัยใจคอเป็นไปอย่างที่จำต้องเป็น เมื่อมีเงื่อนไขอย่างนั้น การกระทำหรือพฤติกรรมอย่างนั้นก็จำต้องเกิดขึ้น สำหรับชาวจักรกลนิยมนั้น มนุษย์มิได้มีบทบาทในความเป็นบุคคลในตัวของตัวเองเลย เป็นเพียงที่รวมของปัจจัยทั้งหลายหรือผลผลิตของกรรมพันธุ์และสภาพแวดล้อม มนุษย์เป็นเพียงหุ่นยนต์ที่มีกรรมพันธุ์และสภาพแวดล้อมเป็นข้อมูลบรรจุอยู่ ทุกสิ่งทุกอย่างที่กระทำลงไปจึงไม่มีทางที่จะเป็นอิสระไปได้

2. เงื่อนไขที่ก่อให้เกิดการกระทำของมนุษย์

สำหรับชาวจักรกลนิยมนั้น ถือว่าเป็นไปโดยถูกสิ่งอื่นบังคับหรือเป็นไปเพราะอาศัยเงื่อนไขหลายอย่างที่ให้เป็นเช่นนั้น การคิด การเลือกและการตัดสินใจของมนุษย์ ที่กระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง ล้วนแต่เป็นไปในลักษณะอย่างนี้ ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงมุ่งศึกษาถึงเงื่อนไขที่ก่อให้เกิดการคิด การเลือกและตัดสินใจว่า มีเงื่อนไขอะไรบ้าง ที่ทำให้มนุษย์เป็นเช่นนั้น ชาวจักรกลนิยมเชื่อว่า การกระทำของมนุษย์ขึ้นอยู่กับอุปนิสัยใจคอของบุคคลนั้นๆ อุปนิสัยนี้หมายรวมเอาทั้งรสนิยมและค่านิยมที่ยึดถือ ความแตกต่างระหว่างคน 8 คนนั้น นอกจากเป็นเรื่องทางร่างกายแล้ว ก็ยังอยู่ตรงที่ว่า ถ้าตกอยู่ในสถานการณ์อันเดียวกัน คนทั้ง 8 จะตัดสินใจกระทำแตกต่างกัน ซึ่งการตัดสินใจของคนทั้ง 2 นั้น ขึ้นอยู่กับอุปนิสัย รสนิยม ค่านิยม ของแต่ละคนว่าเป็นอย่างไร อุปนิสัยที่ต่างกันจะผลักดันให้คนทั้ง 8 เกิดการตัดสินใจที่ต่างกัน ด้วยเหตุนี้ อุปนิสัยจึงเป็นเงื่อนไขที่ก่อให้เกิดการกระทำที่แท้จริง ซึ่งชาวจักรกลนิยมเชื่อว่า ไม่ว่าจะกระทำใดๆ ล้วนไม่พ้นไปจากแรงผลักดันของอุปนิสัยไปได้เลย แต่ปัญหาอยู่ที่ว่า อุปนิสัย รวมทั้งรสนิยมและค่านิยม ของมนุษย์ได้มาอย่างไร ข้อนี้ชาวจักรกลนิยมตอบว่าได้มา 2 ทางคือ คือ ทางพันธุกรรม 1 และสิ่งแวดล้อม 1 [17]

3. การกระทำของมนุษย์ที่เป็นไปตามเงื่อนไข

การที่มนุษย์เลือกตัดสินใจกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งนั้น นอกจากมีอุปนิสัยที่เป็นเงื่อนไขหรือแรงผลักดันภายในแล้ว ก็ยังมีเงื่อนไขหรือแรงผลักดันภายนอกอีกเงื่อนไขหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในการเลือกทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งของมนุษย์ ที่เรียกว่าสิ่งเร้าบ้าง [18] สิ่งเสริมแรงบ้างเหยื่อล่อบ้าง แต่ในที่นี้เรียกว่า “แรงผลักดันนอก” ชาวจักรกลนิยมมีความเชื่อว่าเงื่อนไขที่เป็นแรงผลักดันให้เกิดการกระทำได้ แรงผลักดันนอกนี้ ชาวจักรกลนิยมเสนอไว้ 2 ประการ ดังนี้

1) ประโยชน์ที่จะเกิดจากการกระทำ กล่าวคือ มนุษย์โดยธาตุแท้แล้ว เป็นสัตว์ที่มีความเห็นแก่ตัว การกระทำอันใดของมนุษย์ล้วนเป็นไปเพื่อตัวเองหรือเพื่อประโยชน์ตัวเองทั้งนั้น ไม่ทางตรงก็ทางอ้อม ด้วยเหตุนี้ “ประโยชน์” จึงเป็นเงื่อนไขหรือแรงผลักดันอย่างหนึ่งที่ก่อให้เกิดกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งของมนุษย์ขึ้น คำกล่าวที่ว่า “หมูไป ไก่มา” นี้คือลักษณะของการกระทำเพื่อประโยชน์ หรือมีประโยชน์เป็นเครื่องล่อ ฮอบส์ (Hobbes) เป็นนักปรัชญาที่เห็นด้วยกับความคิดนี้ ท่านมีแนวความคิดว่า [19] มนุษย์เป็นสัตว์ฉลาด รู้ดีว่าที่ทำอะไรนั้นก็เพื่อตัวเองและก็รู้ว่าคนอื่นก็เป็นเหมือนกัน คนทุกคนโดยแท้จริงแล้วแสวงหาทุกสิ่งเพื่อประโยชน์ตัวเอง ถึงบางคนอาจจะเห็นว่าการกระทำอย่างนี้เป็นของน่ารังเกียจ แต่โดยธรรมชาติมนุษย์เป็นอย่างไร การคิดถึงตัวเองนั้นบางครั้งก็ปรากฏออกมาอย่างชัดเจน บางครั้งก็แฝงอยู่ข้างใน การที่มนุษย์ไม่คำนึงถึงตัวเองนั้นเป็นไปไม่ได้ การกระทำของมนุษย์ในสุดท้ายแล้วก็เพื่อตัวเอง การแย่งกันซื้อของถูก การคดโกง การเอาเปรียบผู้อื่นหรือแม้แต่การรวมมือกันทำสัญญาต่างๆ ก็ล้วนแล้วแต่อาศัยประโยชน์เป็นเครื่องล่อทั้งนั้น ถึงบางครั้งการช่วยผู้อื่นให้พ้นจากความทุกข์นั้น จะรู้ตัวว่าไม่ต้องการอะไรเป็นสิ่งตอบแทน แต่ความจริงแล้ว เป็นการเข้าใจผิดหรือหลอกตัวเอง เพราะในส่วนลึกๆ ของจิตใจนั้น คิดถึงตัวเองตลอดเวลา เช่น เห็นคนถูกรถชนกลางถนน นอนร้องครวญคราง ก็เกิดความรู้สึกสงสาร และได้เข้าไปช่วยเหลือโดยในขณะนั้นมีได้นึกที่จะได้สิ่งใดเป็นเครื่องตอบแทน ฮอบส์ (Hobbes) อธิบายไว้ว่า (1) ถ้าแน่ใจว่าการช่วยเหลือ

ครั้งนี้ เราจะได้รับบาดเจ็บจะช่วยหรือไม่ (2) การที่เราเห็นคนอื่นเจ็บปวดนั้น ความจริงแล้วเรากำลังนึกถึงตัวเอง คือ รู้สึกว่า เหตุการณ์ เช่นนี้ อาจเกิดกับเราก็ได้ แต่ก็นับว่าดีที่สิ่งนี้ไม่ได้เกิดกับเรา และ (3) ที่เราช่วยนั้นเพราะต้องการให้สังคมอยู่ในระบบที่เพื่อนมนุษย์ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ซึ่งเป็นประโยชน์แก่เราในอนาคต เพราะวันหนึ่งอาจเกิดเหตุการณ์นี้กับเรา

2) ความสุขหรือทุกข์ที่จะเกิดจากการกระทำ กล่าวคือ ได้อินคำถามบ่อยๆว่า “ไปเที่ยวครั้งนี้ สนุกหรือเปล่า” นี้คือ ลักษณะหนึ่งที่ยึดเอาความสุขหรือทุกข์เป็นเครื่องล่อในการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง นักปรัชญาชาวสุขนิยม (Hedonism) [20] ซึ่งเป็น ลักษณะหนึ่งของจักรกลนิยมเชื่อว่า มนุษย์รักสุขเกลียดทุกข์ ด้วยเหตุนี้ การกระทำของมนุษย์จึงถูกบงการโดยสิ่ง 2 สิ่ง คือ ความทุกข์ ความเดือดร้อนจะบงการให้มนุษย์หลีกเลี่ยง ความสุขความสบายจะบงการให้มนุษย์แสวงหา แต่ความสุขตามที่คนของชาวจักรกลนิยม เป็นสิ่งที่นำมาซึ่งประโยชน์ ความทุกข์คือการเสียผลประโยชน์ รวมถึงการคงอยู่หรือสลายไปของชีวิต ด้วยเหตุนี้ การกระทำอย่างใด อย่างหนึ่ง มนุษย์จึงต้องพิจารณาเป็นอย่างดี แต่สุดท้ายผลของการพิจารณานั้นก็เพื่อความสุขของตัวเองเสมอ ไม่ว่าจะมีความสุขเพื่อ ตัวเองโดยตรงหรือความสุขเพื่อตัวเองในทางอ้อม

4. การกำหนดเงื่อนไขที่ทำให้มนุษย์กระทำตาม

ตามทัศนะของชาวจักรกลนิยม การกระทำของมนุษย์ ล้วนเกิดขึ้นจากเงื่อนไขหรือแรงผลักดันที่ผลักดันให้เป็นเช่นนั้น เงื่อนไขต่าง ๆ เหล่านี้คือ อุปนิสัย ประโยชน์ ความสุขและความทุกข์ เงื่อนไขเหล่านี้ เป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งขึ้น มนุษย์ สามารถคาดคะเนต่อการกระทำว่าจะเป็นอย่างใด โดยอาศัยเงื่อนไขที่เคยเกิดขึ้น ด้วยเหตุนี้ มนุษย์จึงสามารถเลือกการกระทำในทางดี หรือร้ายได้ โดยอาศัยเงื่อนไขบังคับหรือผลักดันให้เป็นไปตามที่ต้องการ นักจิตวิทยา กลุ่มพฤติกรรมนิยม (Behaviorism) ที่สนับสนุน แนวความคิดจักรกลนิยมให้ความสำคัญเกี่ยวกับพฤติกรรมของมนุษย์ที่สังเกตเห็นได้ เช่น การเดิน การพูด การคิด ความรู้สึก ฯลฯ โดยเฉพาะเรื่องของการรับและการตอบสนอง นั่นคือ การวางเงื่อนไขให้มนุษย์ทำตาม เพราะสิ่งนี้เป็นพื้นฐานสำคัญแก่การแสดงออกของ พฤติกรรมต่างๆ การกระทำที่ดีหรือร้าย ก็เป็นเพราะเงื่อนไขเหล่านี้ [21] คือ

1) พันธุกรรม เป็นเรื่องของร่างกาย ถ้าร่างกายดีหรือเผ่าพันธุ์ดี ก็มีแนวโน้มที่จะออกผลมาดี เช่น คนร่างกายสมบูรณ์ แข็งแรง ไม่เป็นโรค มีแนวโน้มต่อการที่จะเรียนเก่ง เป็นต้น ซึ่งตรงข้ามกับเผ่าพันธุ์ที่ไม่ดีหรือร่างกายไม่ดี

2) สิ่งแวดล้อม รูปร่างหรือพันธุกรรมดีแล้ว ต้องอาศัยสิ่งแวดล้อมอีกด้วย ถ้าสิ่งแวดล้อมเหมาะสมต่อการกระทำที่จะ ออกมา ในทางดีหรือร้าย เช่นสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเป็นโจร มนุษย์ก็มีแนวโน้มที่จะประพฤติตัวเป็นโจร การกระทำก็จะง่ายต่อการ เป็นโจร สิ่งแวดล้อมเหมาะต่อการเรียนเก่ง คนก็มีแนวโน้มที่จะเรียนเก่ง ฯลฯ

3) ประโยชน์ เป็นเงื่อนไขหนึ่งซึ่งช่วยให้เกิดการกระทำได้รวดเร็วขึ้น ถ้ามีผลประโยชน์ต่อตัวเอง ไม่ว่าจะทางตรงหรือทางอ้อม ก็ง่ายต่อการตอบรับหรือสนองต่อสิ่งนั้นๆ แต่ถ้าขัดกับประโยชน์ ก็ง่ายต่อการปฏิเสธ ด้วยเหตุนี้ ถึงจะมีพันธุกรรมที่ดี สิ่งแวดล้อมที่ เหมาะสมแล้วประโยชน์ก็ยังเป็นเงื่อนไขสำคัญเช่นเดียวกัน

4) ความสุขและทุกข์ มนุษย์เป็นสัตว์ที่เรียนรู้ได้ดีกว่าสัตว์จำพวกอื่น หมายความว่า มีความเข้าใจในประสบการณ์ชีวิตของ ตัวเองได้เป็นอย่างดี เหตุการณ์ใดที่ก่อให้เกิดสุขหรือทุกข์แก่ตัวเอง มนุษย์ล้วนจดจำ เข้าใจ และฝังใจได้ดี สามารถเปรียบเทียบแต่ละ เหตุการณ์ได้ว่า จะให้ผลอย่างไรต่อตัวเองเป็นพิเศษ ถ้าการกระทำใดหรือเหตุการณ์ใดก่อให้เกิดทุกข์แก่ตัวเองแล้ว มนุษย์จะกระทำโดย การปฏิเสธหรือทำลายสิ่งนั้น แต่ถ้านำมาซึ่งสุขแล้ว ก็จะกระทำโดยการตอบรับหรือทะนุถนอมสิ่งนั้นไว้ การที่จะคาดคะเนได้ว่า มนุษย์ แต่ละคนจะมีพฤติกรรมเป็นอย่างไร เขาจะดีหรือร้าย เป็นโจร ขโมยหรือนักบุญ ฯลฯ นั้น ชาวจักรกลนิยมเห็นว่า [22] ถ้าจะให้แม่นยำ มากๆนั้น เงื่อนไขทั้งหมดที่กล่าวมาแล้วนั้น ต้องสัมพันธ์และสอดคล้องกัน จึงจะได้ผลมาก ถ้าเงื่อนไขทั้งหมดนั้น ไม่สัมพันธ์กันแล้ว การ คาดคะเนก็อาจจะถูกหรือผิดบ้างเป็นธรรมดา

5. การพัฒนาชีวิตตามหลักจักรกลนิยม

การพัฒนาชีวิต คือการพัฒนาพฤติกรรมที่มนุษย์แสดงออกมา เนื่องจากชีวิตจริงๆตามทัศนะของชาวจักรกลนิยมมีเพียงร่างกายและพฤติกรรมหรือปรากฏการณ์ของร่างกายเท่านั้น ถึงมนุษย์จะไม่ใช่ตัวของตัวเอง ไม่มีความเป็นอิสระเพราะเป็นไปตามเงื่อนไขที่ผลักดันให้เป็นอย่างนั้น ๆ เปรียบประดุจเครื่องจักรก็ตาม แต่ก็สามารถแก้ไขชีวิตได้ ปรับเปลี่ยนการกระทำได้ เหมือนดังเครื่องจักรที่ฟังก์ก็สามารถซ่อมได้ พฤติกรรมของมนุษย์ก็เช่นกัน ปรับให้ดีหรือให้ร้ายได้ โดยอาศัยการวางเงื่อนไข คาร์ล โรเจอร์ (Carl Rogers) และ บี. เอฟ. สกินเนอร์ (Burrhus Frederic Skinner) เชื่อว่า พฤติกรรมของมนุษย์สามารถแก้ไขได้ มนุษย์เกิดมาพร้อมกับสมรรถภาพที่จะเรียนรู้ ถ้าเงื่อนไขอำนวย ดังนั้นภายใต้เงื่อนไขอย่างใดอย่างหนึ่ง มนุษย์สามารถเปลี่ยนพฤติกรรมใดๆได้หรือควบคุมพฤติกรรมใดๆได้ดังประสงค์ การพัฒนาหรือควบคุมพฤติกรรม ตามทัศนะของจักรกลนิยม มี 2 วิธี คือ

1) การให้รางวัล เป็นการวางเงื่อนไขอย่างหนึ่ง การให้รางวัลที่ดีนั้น สำหรับชาวจักรกลนิยมแล้ว ต้องเป็นการให้รางวัลที่เป็นประโยชน์ต่อบุคคลนั้นๆ พฤติกรรมของมนุษย์ จึงจะเป็นไปตามที่ต้องการและมนุษย์นั้นจึงจะยินยอมและเต็มใจประพฤติตัวตาม การให้รางวัลนี้มีหลายประเภท ทั้งที่เป็นเรื่องเกี่ยวกับสุขภาพร่างกาย เกียรติยศ ค่ายกย่อง เช่นการสร้างโรงพยาบาล การให้สวัสดิการทางสังคม การให้เงินเดือนแก่พนักงานอย่างเหมาะสม ตลอดจนการให้เกียรติยศ ให้คำยกย่องต่างๆ

2) การลงโทษ เป็นเงื่อนไขหนึ่งที่สามารถพัฒนา ปรับเปลี่ยนหรือแก้ไข เพื่อควบคุมพฤติกรรมของมนุษย์ การลงโทษตามทัศนะของชาวจักรกลนิยม หมายถึงการกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้เป็นอันตรายต่อบุคคลและสิ่งที่เกี่ยวข้องต่อบุคคลนั้นๆ ทั้งร่างกาย ประโยชน์ที่จะได้รับและความสุขที่จะเกิดขึ้น ตลอดจนถึงประสบการณ์ของชีวิตเขาเอง ที่สอนให้รู้ถึงความเสียหาย ความผิดหวังจากเหตุการณ์ในแต่ละเหตุการณ์ ที่เคยประสบมา เด็กคนหนึ่งพ่อแม่เผลอ ด้วยความไม่รู้ ไปจับถ่านไฟแดงๆ ทำให้เกิดอาการเจ็บปวดและไม่กล้าที่จะจับอีก นี่คือการลงโทษอย่างหนึ่งในประสบการณ์ชีวิต การสร้างคุก เรือรบ การประณาม การปรับโทษ ตลอดจนการใช้กฎหมายต่างๆบังคับ สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นเงื่อนไขที่มนุษย์สร้างขึ้นเพื่อจะปรับพฤติกรรมของมนุษย์ ที่กระทำผิดต่อสังคมให้ดีขึ้น ด้วยเหตุนี้ การลงโทษหรือการให้รางวัลจึงเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนามนุษย์ในระดับสังคมหรือประเทศชาติ สังคมมนุษย์ที่ยังมีบุคคลเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัว จนทำลายผลประโยชน์ของคนอื่นหรือประเทศ [23]

บทสรุป

จากการศึกษาเรื่อง “ชีวิตกับกระบวนการจักรกลนิยม” พบว่า จักรกลนิยม (Mechanism) มิใช่เป็นเพียงแนวความคิดที่อธิบายถึงเอกภพอย่างเดียวนั้น แต่ยังสามารถอธิบายถึงมนุษย์ได้อีกด้วย จึงถือได้ว่าเป็นแนวคิดที่กว้างขวางในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับมนุษย์โดยตรง ซึ่งเป็นกระบวนการของชีวิตทั้งหมด ซึ่งเป็นเพียงสสารกับพลังงานเท่านั้นเอง ชีวิตถูกประกอบขึ้นด้วยกลุ่มอะตอม (atom) หรือกลุ่มเซลล์ต่างๆเป็นจำนวนนับไม่ถ้วน ชีวิตเป็นเพียงผลของการรวมตัวของสสาร มีการเปลี่ยนแปลง ดำรงอยู่และสลายไปตามลักษณะของสสาร ซึ่งในการรวมตัวของสสารนั้นดำเนินไปตามกฎกลศาสตร์ ไม่มีมีจิตหรือวิญญาณ ด้วยเหตุนี้ การกระทำของมนุษย์ จึงไม่มีความเป็นอิสระโดยสิ้นเชิง แต่ถูกสิ่งอื่นผลักดันให้เป็นเช่นนั้นๆ ในการเลือก การตัดสินใจ จึงไม่เป็นอิสระแต่เกิดขึ้นเพราะเงื่อนไขหลายๆ เงื่อนไขมาผลักดันให้เป็นเช่นนั้น ซึ่งเป็นกระบวนการของมนุษย์ การกระทำของมนุษย์ ไม่ว่าจะดีหรือร้าย มิได้เกิดเองหรือมิได้เป็นอิสระแต่ประการใด แต่เกิดขึ้นเพราะอาศัยเงื่อนไขต่างๆ ที่ผลักดันให้การกระทำนั้นๆเกิด ไม่ว่าจะเงื่อนไขทางอุปนิสัยหรือเงื่อนไขทางด้านผลประโยชน์สิ่งเหล่านี้เอง เป็นสิ่งที่ทำให้การกระทำนั้นๆ ไม่มีความเป็นอิสระในตัวเอง เพราะว่ามันวิวัฒนาการมาจากสัตว์ชั้นสูง สัตว์ชั้นสูงวิวัฒนาการมาจากสัตว์ชั้นต่ำ สัตว์ชั้นต่ำวิวัฒนาการมาจากปฐมเซลล์ ซึ่งประกอบด้วยสสารและพลังงาน หรือถ้าจะว่าสั้นๆก็คือมนุษย์วิวัฒนาการมาจากสสารกับพลังงานนั่นเอง พฤติกรรมทุกอย่างเป็นไปตามเงื่อนไขทางสสารหรือทางกายภาพเท่านั้น ชาวจักรกลนิยมยังเชื่ออีกว่าพฤติกรรมทุกอย่างเกิดจากแรงผลักดันบางอย่างโดยสิ้นเชิง ปัจจุบันเป็นผลเนื่องมาจากอดีต อนาคตเป็นผลเนื่องจากปัจจุบันเป็นอย่างนี้เรื่อย ๆไปในกรณีการกระทำ การพัฒนาชีวิตของมนุษย์ก็เหมือนกัน ชาวจักรกลนิยมก็มีความเชื่อในลักษณะเดียวกัน นั่นก็หมายความว่า การกระทำเกิดจากแรงผลักดันทั้งหมด ไม่มีความเป็นอิสระในตัว ไม่ว่าจะเป็สิ่งแวดล้อม สังคม

ค่านิยม การศึกษา อุปนิสัย พ่อแม่ ญาติ ตลอดเพื่อนมิตร สหาย ทั้งหมดนี้ ล้วนเป็นแรงผลักดันของมนุษย์ ด้วยเหตุนี้การพัฒนาชีวิตมนุษย์ จึงดำเนินไปตามกลไกโลกนี้ โดยให้สอดคล้องกับสิ่งที่เราพึงปรารถนา ไม่ว่าจะต้องการให้มนุษย์เป็นโจร คนดี นักบุญ ก็สามารถทำได้ตาม กลไกโลกนั่นเอง

เอกสารอ้างอิง

- [1] สุกัญญา ศิยะญาโณ. (ม.ป.ป.). **โลกความรู้ พัฒนาการทางปัญญาของมนุษย์ชาติ**. กรุงเทพมหานคร: เคล็ดไทย.
- [2] พระราชวรมุนี (ประยูร ธมฺมจิตฺโต). (8544). **ปรัชญากรีก บ่อเกิดภูมิปัญญาตะวันตก**. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร: ศยาม.
- [3] สุนทร ณ รั้งสี. (2545). **ปรัชญาอินเดีย ประวัติและลัทธิ**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [4] วิทย์ วิศทเวทย์. (2520). **ปรัชญาทั่วไป มนุษย์ โลก และความหมายของชีวิต**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: อักษรเจริญทัศน์ พิมพ์.
- [5] B. F. Skinner. (1253). **Science and Human Behavior**. New York: Free Press.
- [6] สถิต วงศ์สวรรค์. (2543). **ปรัชญาเบื้องต้น**. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพมหานคร: อักษรพิทยาพิมพ์.
- [7] มาลี ศรีเพชรภูมิ. (2536). **ปรัชญาเบื้องต้น**. พิมพ์ครั้งที่ 5. เพชรบุรี : มหาวิทยาลัยทวารวดี.
- [8] พระราชวรมุนี (ประยูร ธมฺมจิตฺโต). (8544). **ปรัชญากรีก บ่อเกิดภูมิปัญญาตะวันตก**. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร: ศยาม.
- [9] วิชาน สุชีวะคุปต์. (2546). **อภิปรัชญา**. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยรามคำแหงพิมพ์.
- [10] สถิต วงศ์สวรรค์. (2543). **ปรัชญาเบื้องต้น**. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพมหานคร: อักษรพิทยาพิมพ์.
- [11] G.T.W. Patrick. (2521). **ปรัชญาเบื้องต้น**. แปลโดย กীরติ บุญเจือ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.
- [12] พระราชวรมุนี (ประยูร ธมฺมจิตฺโต). (8544). **ปรัชญากรีก บ่อเกิดภูมิปัญญาตะวันตก**. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร: ศยาม.
- [13] G.T.W. Patrick. (2521). **ปรัชญาเบื้องต้น**. แปลโดย กীরติ บุญเจือ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.
- [14] วิทย์ วิศทเวทย์. (2520). **ปรัชญาทั่วไป มนุษย์ โลก และความหมายของชีวิต**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: อักษรเจริญทัศน์ พิมพ์.
- [15] จารุณี วงศ์ละคร. (2542). **ปรัชญาเบื้องต้น**. พิมพ์ครั้งที่ 3. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- [16] ชีระ อาชวเมธี, (2521), **ปรัชญาจิตวิทยา**, กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [17] วิทย์ วิศทเวทย์. (2520). **ปรัชญาทั่วไป มนุษย์ โลก และความหมายของชีวิต**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: อักษรเจริญทัศน์ พิมพ์.
- [18] วิโรจน์ นาคชาติรี. (2547). **ปรัชญาจิต**. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- [19] วิทย์ วิศทเวทย์. (ม.ป.ป.). **จริยศาสตร์เบื้องต้น มนุษย์กับปัญหาจริยธรรม**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: อักษรเจริญทัศน์ พิมพ์.
- [20] จารุณี วงศ์ละคร. (2542). **ปรัชญาเบื้องต้น**. พิมพ์ครั้งที่ 3. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- [21] วิโรจน์ นาคชาติรี. (2547). **ปรัชญาจิต**. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

- [22] อุบลรัตน์ เพ็งสกลิต. (2547). **จิตวิทยาการเรียนรู้**. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- [23] ศรีเรือน แก้วกังวาน. (2544). **ทฤษฎีจิตวิทยาบุคลิกภาพ**. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ : หมอชาวบ้าน.